

בשולי החוברת

מי אומר שאנו קופאים על השמרים ולא מחדשים?! אולי לא כל כך מחדשים, אך בכל זאת משנים הדגשים ומציגים עדיפויות בהתאם למה שקורה בשטח – או עלול להתרחש ללא ידיעתנו ומבלי שהיה סיפק בידנו לקבוע עמדה.

אז החל מחוברת זאת נפתח מדור חדש: הפרה, מבנים וסביבה וכשמו כן הוא. תחת כותרת מדור זה נרכז להבא כל נושא הקשור לפרה ולסביבתה המיידית – אקלים, מבנים, טכנולוגיות המקרינות על איכות חיייה של הפרה ומשפיעות על ביטוי פוטנציאל הייצור שלה, מחד – ונושאים המעידים על מכלול הבעיות הנובעות מריכוז גבוה של בע"ח בשטח נתון על איכות הסביבה, מאידך.

אין זה שבעבר לא שמנו לב להבטים אלה של אחזקת בקר לחלב, אלא מכורח הנסיבות של עבודה בראשיתית בהקמה וקיום ענף הרפת במסגרת המאמץ ההתיישבותי הכללי, לא תמיד ידענו להתמודד עם שאלות של איכות-סביבה ואיכות-חיים. אז היתה עדיפות ראשונה לקיום ולחיים בכלל בסביבה עוינת מבחינת תנאים פיזיים ואנושיים. היה הרבה שטח, יחסית למספר האוכלוסין וחסר היה חלב ואין מניין יביאו. כך, שלא נוצר כמעט אותו לחץ של איכות הסביבה ושמירתה כפי שאנו עדים לו בתקופה האחרונה. הצפיפות בישראל הקטנה עם מספר תושבים הולך וגדל, בעיקר סביב המרכזים העירוניים, הביאו לידי יתר מודעות לנושאים של איכות-הסביבה ואיכות-החיים, בכלל. ברגע שיש לאנשים יותר מאשר לחם לאכול ויותר מאשר אוהל או צריף להצטופף בו, רצונם גדל ליהנות מסביבה יפה ונעימה – זה כבר לא נחשב למותרות (בעיקר לאלה שיש להם מעבר ללחם יבש וקורת גג בלתי מהוקצעת); זה המעט החיוני, שאין לו סוף.

כיצרני מזון בסיסי ברמת איכות מעולה אנו מצוויים להטות אוזן לרצונות כלל הציבור השואף לחיים יפים יותר בסביבה נקיה ככל האפשר. אין להניח, שמגמות אלה הן חזיון חולף, אופנה לפרק זמן קצוב. להפך, סביר לצפות להתגברות המגמה ועלינו להיערך בהתאם.

נושא נוסף בעל חשיבות גדלה והולכת, נושק לכלכלה ולמדיניות הכלכלית/חברתית של המדינה וממשלתה. יען כי יש מי שנהנה לשפוך לפתחנו מנפלאות הייצור בארצות החלב המפורסמות ביעילותן, מצאנו לנכון לצנן מעט את ההתלהבות ולהביא דוגמאות כלליות ופרטניות העשויות להעמיד דברים על דיוקם; יתכן, וסירתנו מתנדנדת בים תחרותי סוער ויש צורך במאמצים נוספים כדי לייצבה; אך גם בלי משקפת אפשר להבחין בעוד כמה סירות כאלה בים התחרות "החופשית" הבינלאומית, עם הבדל קטן: שם המדינות וממשלותיהן עושות הכל כדי לשמור על הייצור ויצרני החלב שלהן, לפעמים תוך שימוש בשיטות מתוחכמות של תמיכות בלתי-ישירות. בעל כורחה, ישראל וממשלתה צריכים ללמוד מזה.

מרדכי מלען

המאמרים והמכתבים שמתפרסמים בחוברת זאת הם על דעת מחבריהם ואין תוכנם משקף בהכרח את דעת המערכת או מדיניות המ.ב. אין איזכור שמם של חומרים, מוצרים, פרטי-ציוד או אף של שיטות תפעול ועבודה מהוות המלצה לגבי השימוש בהם, למעט המקרים בהם נאמר כך מפורשות על ידי גורם שהוסמך לצורך זה על ידי מזכירות המ"ב.